

ВІДГУК офіційного рецензента
доктора медичних наук професора **Вітюк Алли Дмитрівни**
на дисертаційну роботу **Боженко Олесі Олександрівни**
«Профілактика невиношування вагітності в жінок з дефіцитом маси тіла»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Юрій Петрович.

Стан здоров'я жінок репродуктивного віку завжди був пріоритетним напрямком системи охорони нашої країни. Дослідження, які проводилися і ведуться у цьому руслі, багатогранні. Умови сьогодення ще більш загострили проблему відтворення населення, адже війна зруйнувала тисячі сімей молодого, фертильного віку, частина молодого населення була вимушена виїхати із країни, частина була вбита та скалічена. Постійний стрес, недоїдання, недосипання та незадовільна якість сну, незбалансовані фізичні та емоційні навантаження, тривожність поповнили раніше відомі чинники незадовільних результатів гестації у молодих жінок України. Частота дефіциту маси тіла серед вагітних в довоєнний період сягала від 7 до 29 %. За даними авторів, які вивчали розповсюдженість дефіциту маси тіла у вагітних жінок після військових конфліктів (Таджикистан 1994-1999), цей показник сягав 55,5%. Нутрієнтний дефіцит у вагітних та породіль не створює безпеки як для самого гестаційного процесу, так і для розродження, та має свої негативні перинатальні наслідки. Це вказує на актуальність проблеми, яка, не дивлячись на плин часу, залишається до кінця не вирішеною.

Незважаючи на розмаїття діагностичних підходів до вирішення проблеми профілактики невиношування вагітності в жінок з дефіцитом маси тіла, на сьогодні не існує однозначних критеріїв щодо зниження перинатальної патології, тому хочу наголосити, що наукова робота Боженко Олесі Олександрівни, яка присвячена зниженню частоти невиношування вагітності у жінок з дефіцитом маси тіла на підставі вивчення клініко-ехографічних та біохімічних особливостей, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів, є актуальною і своєчасною.

Дисертанткою доведено, що у структурі дефіциту маси тіла у жінок до вагітності зниження харчування (індекс маси тіла – $19,1 \pm 0,4$) складає 50%; гіпотрофія I ст. (індекс маси тіла – $18,0 \pm 0,5$) – 41% та гіпотрофія II-III ст. (індекс маси тіла – $16,3 \pm 0,9$) – 9% відповідно, науково обґрунтовано необхід-

ність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок із дефіцитом маси тіла.

Проведені дослідження дозволили встановити нові аспекти патогенезу невиношування вагітності у жінок з дефіцитом маси тіла до гестації, які полягають у негативному впливі гіпотрофії маси тіла на формування фето-плацентарного комплексу та біохімічні показники, що корелює з клінікою загрози переривання, передчасних пологів, плацентарної дисфункції, затримки розвитку плода та несприятливими перинатальними наслідками. Показано, що при гіпотрофії різного ступеня має місце високий рівень невиношування вагітності, а при її пролонгації розвивається плацентарна дисфункція, передчасні пологи та перинатальна патологія. Представлено суттєву роль дефіциту маси тіла у клінічному перебігу вагітності та перинатальних наслідків розродження жінок з її дефіцитом до гестації. Отримані дані дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок з дефіцитом маси тіла до вагітності на підставі використання направленої медикаментозної корекції.

Вивчено клініко-анамнестичні особливості в жінок з дефіцитом маси тіла до вагітності та встановлені провідні фактори ризику. Показано вплив різного ступеня дефіциту маси тіла на клінічний перебіг вагітності, пологів та перинатальні наслідки розродження. Представлені найбільш інформативні клініко-ехографічні та біохімічні маркери з метою контролю за ефективністю лікувально-профілактичних заходів у різні триместри вагітності. Удосконалено та впроваджено алгоритм діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок з дефіцитом маси тіла до вагітності щодо зниження частоти невиношування гестації та перинатальної патології.

Дисертаційна виконана на належному методологічному рівні. Основні положення роботи, сформульовані авторкою дисертації, викладено на підставі аналізу сучасних літературних джерел та результатів власних досліджень, їх обсяг та отримані результати з необхідним статистичним аналізом дозволяють вважати, що отримані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та достовірними. Інформаційна база дослідження достатня за обсягом, репрезентативна. Дисертація написана українською літературною мовою, грамотно, логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Дисертаційна робота Боженко Олесі Олександрівни, подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства та гінекології, є закінченим науковим дослідженням, містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання щодо зниження частоти невиношування

вагітності у жінок з дефіцитом маси тіла на підставі вивчення клініко-ехографічних та біохімічних особливостей, а також удосконалення алгоритму діагностичних і лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Боженко Олесі Олександрівни «Профілактика невиношування вагітності в жінок з дефіцитом маси тіла» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути представлена до офіційного захисту, а її авторка Боженко Олесі Олександрівни повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний рецензент:

професор кафедри акушерства,

гінекології та перинатології

НУОЗ України імені П. Л. Шупика,

доктор медичних наук професор

Алла ВІТЮК